

Sygn.akt III AUa 529/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2012r.

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku,

III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Maria Jolanta Kazberuk (spr.)

Sędziowie: SO del. Dorota Radaszkiewicz

SA Alicja Sołowińska

Protokolant: Barbara Chilimoniuk

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2012 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku F. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę

na skutek apelacji wnioskodawcy F. J.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 16 kwietnia 2012 r. sygn. akt V U 376/12

I. **oddala apelację;**

II. **zasądza od wnioskodawcy F. J. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.**

sygn. akt III AUa 529/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 16 lutego 2012 r. wydaną na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił F. J. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach, gdyż nie udokumentował on wymaganego 15-letniego okresu pracy w tych warunkach oraz nie rozwiązał stosunku pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył F. J..

Wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2012 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku oddalił odwołanie.

W uzasadnieniu orzeczenia Sąd przywołał treść art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t.j. Dz. U. 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz § 3 i 4 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku

emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.1983 r., nr 8, poz. 43). Wskazał, że F. J. urodził się (...), ukończył więc 60 lat. Ustalił, iż zarówno w dacie wydawania zaskarżonej decyzji, jak również w dacie wyrokowania wnioskodawca nie spełnił podstawowego warunku do uzyskania dochodzonego świadczenia w postaci rozwiązania stosunku pracy. Nadal pozostaje bowiem w zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę.

Sąd podkreślił, że skoro odwołujący jest pracownikiem i nie rozwiązał stosunku pracy, to jego żądanie dotyczące przyznania wcześniejszej emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 wymienionej ustawy podlegało oddaleniu bez potrzeby badania pozostałych warunków.

Mając na uwadze przytoczone powyżej okoliczności Sąd oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc.

Powyższy wyrok zaskarżył wnioskodawca. W piśmie zatytułowanym „odwołanie” wskazał, że nie zgadza się z wyrokiem, gdyż nie została rozpatrzona jego sprawa uznania zatrudnienia w szczególnych warunkach w okresie od 1.02.1970 r. do 6.02.1985 r. Podniósł, że może rozwiązać umowę o pracę, gdy będzie miał pewność nabycia uprawnień do świadczenia emerytalnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz przez ich przyzmat dokonał słusznych wywodów w przedmiocie prawa odwołującego do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

W przedmiotowej sprawie odwołujący ubiegał się o przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Bezsprzeczne w sprawie było, iż organ rentowy uznał za udowodniony ogólny staż pracy w wysokości 25 lat, 9 lat i 28 dni, jak też, że nie za niewykazany uznał staż pracy w warunkach szczególnych. Poza sporem pozostawał fakt, że odwołujący nie rozwiązał stosunku pracy.

Jak wskazuje art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Zgodnie z art. 184 ust. 2 w/w ustawy o emeryturach i rentach z FUS, emerytura, o której mowa w ust. 1 tego przepisu, przysługuje pod warunkiem rozwiązania stosunku pracy w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Okoliczność świadczenia przez odwołującego pracy w szczególnych warunkach nie mogła być przedmiotem badania Sądu. Zgodzić się bowiem należy z wnioskiem Sądu Okręgowego, iż fakt nierozwiązania przez odwołującego stosunku pracy czynił zbytecznym przeprowadzanie postępowania dowodowego celem ustalenia stażu pracy w warunkach szczególnych. Rozwiązanie stosunku pracy jest konieczną przesłanką, od której zależy prawo do emerytury na mocy art. 184 ust. 1 w/w ustawy i powinna być ona spełniona w dacie złożenia wniosku o to świadczenie lub w momencie wydania decyzji przez ZUS. Niespełnienie przesłanki rozwiązania stosunku pracy przez wnioskodawcę w toku postępowania zarówno przed organem rentowym, jak i przed Sądem zwalnia Sąd od obowiązku prowadzenia postępowania dowodowego co do wymogu posiadania co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych, jak również co do ustalenia spełnienia pozostałych przesłanek do przyznania emerytury. Nawet bowiem przy spełnieniu przez wnioskodawcę pozostałych warunków prawa do emerytury odwołanie i tak musiałyby być oddalone.

Podkreślić wypada, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, przedmiot sporu określa przedmiot decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu ubezpieczeń społecznych. Ubezpieczony w przedmiotowej sprawie wystąpił z wnioskiem o przyznanie konkretnego świadczenia w postaci emerytury. F. J. w apelacji nie negował braku przesłanki

(z uwagi na faktyczne nierozwiązanie stosunku pracy) do przyznania mu emerytury, co było przedmiotem sporu w niniejszej sprawie. Nie zgadzał się jedynie z niezbadaniem jego stażu pracy w warunkach szczególnych. W sytuacji nierozwiązania stosunku pracy odwołujący nie mógł domagać się ustalenia, że spełnia przesłankę przyznania emerytury w postaci posiadania odpowiedniego stażu pracy w warunkach szczególnych. Przepisy prawa materialnego statuujące prawo do określonego świadczenia z ubezpieczenia społecznego mają odrębny byt prawny i jako takie regulują prawo do konkretnych świadczeń wykluczając stan, gdy bez spełnienia jednej z normatywnych przesłanek strona będzie dochodziła ustalenia prawa na przyszłość.

Sąd Apelacyjny podziela w całości stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym nie jest dopuszczalne w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych wydanie wyroku ustalającego spełnienie przez ubezpieczonego niektórych warunków wymaganych do nabycia prawa do świadczenia i przyznającego to świadczenie pod warunkiem spełnienia pozostałych warunków w przyszłości (wyrok z dnia 9 lutego 2011 r., I UK 262/09, LEX nr 585728). W wyroku z dnia 15 grudnia 2000 r., (II UK 147/00, OSNP 2002/16/389) Sąd Najwyższy zauważył, że istota decyzji organu rentowego polega na rozstrzygnięciu o prawie do konkretnego świadczenia (lub o jego wysokości) jako całości, a nie o poszczególnych elementach składających się na to prawo. Sąd stwierdzający spełnienie przez ubezpieczonego jednego lub więcej warunków powstania prawa do świadczenia, nie może ustalić tego w sentencji wyroku, przy jednoczesnym oddaleniu odwołania ubezpieczonego od niekorzystnej dla niego decyzji organu rentowego. Warto też przytoczyć wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 11 marca 2010 r. (III AUa 19/10, OSA 2011/7/99-106), zgodnie z którym, jeżeli ubezpieczony nie rozwiązał stosunku pracy na dzień złożenia wniosku o emeryturę na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a nadto nie udokumentował przed organem rentowym spełnienia warunku posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na dzień 1 stycznia 1999 r., sąd rozpoznający odwołanie od decyzji odmawiającej przyznania prawa do emerytury, po ustaleniu, że ubezpieczony nie rozwiązał stosunku pracy, nie ma obowiązku prowadzenia postępowania celem ustalenia spełnienia pozostałych przesłanek przyznania świadczenia.

Reasumując uznać należało, że wnioskodawca nie spełnia przesłanek do nabycia prawa do emerytury z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z uwagi na fakt nierozwiązania stosunku pracy.

Mając powyższe na względzie na mocy art. 385 kpc apelację oddalono.

O kosztach zastępstwa procesowego za drugą instancję orzeczono zgodnie z art. 98 kpc. Odwołujący przegrał sprawę, a zatem winien zwrócić organowi rentowemu poniesione w drugiej instancji koszty zastępstwa procesowego. Wysokość tych kosztów ustalono w oparciu o § 11 ust. 2 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2002 r. nr 163, poz. 1349 ze zm.). Odwołujący pracuje. Jego wynagrodzenie wynosi 1600 zł brutto. W razie spełnienia odpowiednich warunków pracodawca przyznaje mu premię. Żona odwołującego pobiera emeryturę w wysokości 1100 zł. Odwołujący nie ma nikogo na swym utrzymaniu (wyjaśnienia odwołującego k. 24 v.). W tej sytuacji, w ocenie Sądu Apelacyjnego, nie zachodziły podstawy do odstąpienia od obciążania F. J. kosztami zastępstwa procesowego, tym bardziej, że koszty te nie są wysokie.

E.Z.